

Datum

2022-05-11

Vår referens

Victor Nordin

Utredningssekreterare

victor.nordin@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Nämndinitiativ från Moderaterna, Centerpartiet och Miljöpartiet om att ta fram en plan för att garantera ungdomsförbund besök på gymnasieskolor GYVF-2022-1783

Sammanfattning

Moderaterna, Centerpartiet och Miljöpartiet har inkommit med ett nämndinitiativ där man yrkar att ge gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en plan i samråd med gymnasieskolornas rektorer för att garantera ungdomsförbunden att göra besök på gymnasieskolorna under ordnade former.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutade 2022-04-29 § 65 att ge förvaltningen i uppdrag att bereda ärendet och ta fram ett beslutsunderlag till ett kommande nämndssammanträde.

Förvaltningen har tagit fram ett beslutsunderlag.

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden avslår initiativet från Moderaterna, Centerpartiet och Miljöpartiet om att ta fram en plan för att garantera ungdomsförbund besök på gymnasieskolorna.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ från Moderaterna, Centerpartiet och Miljöpartiet om att ta fram en plan för att garantera ungdomsförbund besök på gymnasieskolor
- G-Tjänsteskrivelse GVN 2022-05-27 Nämndinitiativ från Moderaterna, Centerpartiet och Miljöpartiet om att ta fram en plan för att garantera ungdomsförbunden att göra besök på gymnasieskolorna

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2022-04-29

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2022-05-18

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2022-05-27

Ärendet

Moderaterna, Centerpartiet och Miljöpartiet har inkommit med ett nämndinitiativ där man yrkar att ge gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en plan i samråd med

gymnasieskolornas rektorer för att garantera ungdomsförbunden att göra besök på gymnasieskolorna under ordnade former.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutade 2022-04-29 § 65 att ge förvaltningen i uppdrag att bereda ärendet och ta fram ett beslutsunderlag till ett kommande nämndssammanträde.

Rättsliga förutsättningar

Bestämmelser om politisk information i skolan återfinns i 1 kap. 5 a § skollagen (2010:800) som lyder enligt följande;

”Rektorn beslutar om politiska partier ska bjudas in för att medverka i utbildningen. Om politiska partier bjuds in får antalet begränsas till samtliga de partier som är representerade i antingen riksdagen, vald församling i en eller flera kommuner eller i Europaparlamentet.

Rektorn får även bjuda in politiska partier utifrån ett annat urval än som anges i första stycket, om urvalet sker på en annan objektiv grund.

Om ett begränsat antal politiska partier har bjudits in till en skola enligt första eller andra stycket behöver inte andra politiska partier som har anmält intresse för att medverka i utbildningen ges en sådan möjlighet. Rektorn får dock besluta att eleverna som ett led i utbildningen ska ges möjlighet att på lämpligt sätt ta del av information också från dessa andra politiska partier.”

Som framgår är det enligt bestämmelsen rektor som beslutar om, och enligt vilka urvalsgrunder, politiska partier ska bjudas in till skolan. En skola som bjuder in politiska partier måste dock göra det på ett sakligt och opartiskt sätt. Bestämmelsen om objektivt urval utgår från objektivitetsprincipen i regeringsformen.

Ett objektivt urval av partier kan enligt lagstiftningen ske på olika sätt. Det kan vara att bjuda in alla partier som är representerade antingen i riksdagen, kommun- eller regionfullmäktige eller i Europaparlamentet. Rektorn får även bjuda in politiska partier utifrån ett annat urval än ovan om urvalet sker på en annan objektiv grund. Enligt proposition 2017/18:17 *Politisk information i skolan* (förarbete till införande av paragraf 1 kap. 5 a § i skollagen) kan andra objektiva urvalsgrunder till exempel vara partier som har rätt till statligt eller kommunalt partistöd eller partier som har rätt till valsedlar på statens bekostnad. Ett objektivt urval kan också styras av ämnet, till exempel vid en lokalt eller regionalt avgränsad politisk fråga där de partier som är verksamma lokalt har tagit ställning. Dock får skolan inte välja urvalskriterier för att undvika ett visst politiskt parti eller de politiska åsikter som förväntas föras fram. Att göra så strider mot grundlagens reglering om yttrandefrihet och objektivitetsprincipen.

Hur gör skolorna idag

Gymnasierektorerna behandlade frågan om politisk information i skolan på rektorsmöte den 10 maj 2022. Rektorsgruppen var eniga om att det är varje rektor som själv beslutar om politisk information i skolan men om partier ska bjudas in är den gemensamma utgångspunkten att urvalet utgörs av riksdagspartierna.

Förvaltningens ståndpunkt

Beslutanderätten gällande politisk information i skolan ligger enligt skollagen hos rektor. En huvudman kan inte besluta om något som rektor har getts beslutanderätt eller ansvar för i

skollagen eller annan författning. Rektors beslutanderätt vad gäller inbjudan till politiska partier att medverka i utbildningen detaljregleras i hög utsträckning i lagstiftning och förarbeten, och det friutrymme rektorn ges syftar till att möta behoven på den egna skolan. Mot denna bakgrund bedömer gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen det inte vara förenligt med gällande lagstiftning att ta fram en plan, i enlighet med nämndinitiativets yrkande, som *garanterar* politiska partiers ungdomsförbund rätt/möjlighet att göra besök på gymnasieskolorna.

Däremot finns det möjlighet för huvudmannen att, i samråd med rektorerna, ta fram en vägledning för politisk information i skolan om ett sådant behov skulle finnas. Vid kontakt med gymnasierektorerna uttryckts emellertid inget sådant behov och förvaltningen har heller inte mottagit några klagomål inom detta område. Förvaltningen delar dock uppfattningen att det är av största vikt att aktuellt urval sker i enlighet med lagstiftningen och att ansvariga rektorer har det stöd vid beslutsfattandet som de behöver. Förvaltningen överlämnar därför frågan om en plan för ungdomsförbunds besök i skolorna till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för prövning och avgörande.

Ansvariga

Maria Kärrman Avdelningschef

Anneli Schwartz Förvaltningschef